

Zápis
z jednání meziresortní koordinační skupiny pro boj s korupcí

Datum a místo konání: 16. října 2009; 10:00 hod.; MV ČR, náměstí Hrdinů 3, Praha 4;
zasedací místnost 1.04, 1. patro
Účastníci: viz prezenční listina

Úvodní slovo, přivítání účastníků

Omluva nepřítomnosti ředitelky odboru efektivní veřejné správy (OEVS), program jednání schválen bez dalších návrhů.

Kontrola plnění úkolů

pro všechny ústřední orgány státní správy:

1. Zaslát na elektronickou adresu mleblova@mvcz.cz zprávu o vyhodnocení provozu kontaktní telefonní linky nebo e-mailu pro podávání podnětů na podezření z možného korupčního jednání resortu.

Termín: 30. duben 2009

+ zaslat interní protikorupční program resortu (výzva e-mailem 16. 6.)

Splněno. Na základě těchto materiálů byla zpracována první verze materiálu Informace o interních protikorupčních programech a kontaktních linkách pro podávání podnětů na podezření z možného korupčního jednání všech ústředních orgánů státní správy, materiál bude předložen vládě.

2. Zaslát podněty a návrhy témat, která by měla zaznít a být řešena v průběhu příštího setkání meziresortní koordinační skupiny pro boj s korupcí.

Termín: 31. květen 2009

Od MD návrh na vystoupení příslušníků ÚOKFK, aby se podělili o své zkušenosti a uvedli příklady z praxe – přeloženo na příští jednání, na tomto jednání se projednávají víceméně vnitřní věci skupiny.

3. Podílet se na obsahu webových stránek www.korupce.cz, popř. zaslat aktuální informace a aktualizovat kontakty.

Termín: průběžně

Úkol trvá.

Informace Ministerstva vnitra

Interní protikorupční program Ministerstva vnitra

Na útvech MV byly zmapovány a analyzovány oblasti potenciálních rizik výskytu korupčního jednání, riziková místa a možné formy rizika s určením stupně významnosti vlivu rizika a došlo k určení vhodných opatření ke snížení daného rizika na všech útvech.

Bude se týkat MV jako organizační složky státu, s policií probíhá spolupráce v této oblasti, ale program si vydají vlastní, pravděpodobně rozkazem policejního prezidenta. Není ještě

rozhodnuto, jak zapojit i organizační složky státu a státní příspěvkové organizace MV. Program bude vydán pokynem ministra.

Diskuse: Mají ostatní resorty zkušenosti se zapojením organizačních složek státu a státních příspěvkových organizací?

MPSV: Interní protikorupční program MPSV sestává ze dvou částí. První je platná pro celý resort MPSV, druhá část je zpracovaná přímo na podmínky MPSV. Navrženo vytvořit obecnou část pro resort a další pro státní příspěvkové organizace.

Poskytnuté dotace nestátním neziskovým organizacím Ministerstvem vnitra v rámci dotačních programů „Provozování protikorupční linky 199“ a „Prevence korupčního jednání“ v roce 2009

Boj proti korupci – provozování protikorupční linky 199:

Transparency International – Česká republika, o. p. s.: „Provoz protikorupční linky 199 v roce 2009“ – 2.453.340,- Kč.

Prevence korupčního jednání:

Transparency International – Česká republika, o. p. s.: „Provozování právní poradny v roce 2009“ – 860.928,- Kč.

Oživení, o. s.: „Občan v právním státě III.“ – 547.611,- Kč

Další přihlášení do programu Prevence korupčního jednání: Společnost přátel přírody, o. s. Liberec - „V srdci regionální korupce 2009“, Můj Lanškroun, o. s. - „Transparentni.cz – podpora rozvoje“, Ekologický právní servis, o. s. - „Dostupná právní pomoc jako nástroj prevence korupce“. Pokynem ministra vnitra byla zřízena dotační komise, která ministroví vnitra doporučila, které projekty podpořit a v jaké výši. O poskytnutí dotace rozhoduje ministr vnitra. Informace o poskytnutých dotacích na dané programy jsou samozřejmě k dispozici na webu MV:

<http://www.mvcr.cz/clanek/vysledky-vyberoveho-dotacniho-rizeni-v-ramci-dotacnich-programu-prevence-korupcniho-jednani-a-boj-proti-korupci-provozovani-protikorupcni-linky-199-pro-rok-2009.aspx>.

Skupina států proti korupci při Radě Evropy (GRECO) – aktuální informace

Jednání GRECO probíhají pravidelně 5x za rok, poslední jednání proběhlo 6. – 8. října 2009 (byla projednána a přijata zpráva třetího kola hodnocení Malty a dodatky k hodnotícím zprávám druhého kola hodnocení Albánie, Nizozemí, Španělska a Makedonie, proběhl kulatý stůl týkající se korupce ve sportu), 5. října proběhla konference k 10. výročí založení GRECO. Konference byla zaměřena na tři hlavní témata týkající se boje proti korupci a to: prevence korupce – boj proti korupci ve veřejné správě, podíl trestního práva na boji proti korupci a transparentnost financování politických stran. Na výroční konferenci GRECO vystoupila řada ministrů členských států nebo jejich zástupců a představitelé dalších významných organizací, které se zabývají bojem proti korupci (Pracovní skupiny OECD pro potírání korupce v mezinárodních obchodních transakcích, Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu – UNODC, Evropského úřadu boje proti podvodům – OLAF, Mezinárodní obchodní komory – ICC, Transparency International atp.). Za ČR se zúčastnil náměstek ministryně spravedlnosti Tomáš Boček.

Co se týče hodnocení ČR, ta prošla druhým kolem hodnocení v roce 2006, hodnotící zpráva druhého kola hodnocení byla schválena v červnu 2008. Podle hodnotící zprávy uspokojivě ČR splnila pouze polovinu doporučení a do konce roku 2009 má ČR předložit doplňující informace o realizaci nesplněných doporučení (pouze jedno z pěti doporučení týkajících se veřejné správy, což je téma druhého kola hodnocení, bylo realizováno uspokojivě). Plnění nesplněných doporučení vážně především na odkládání účinnosti služebního zákona (218/2002), resp. tvorbě nového zákona o úřednících a zpracování zákona o odpovědnosti právnických osob (za to nás kritizuje i OECD).

Třetí kolo hodnocení, které se zaměřuje na hodnocení skutkové podstaty trestných činů a transparentní financování politických stran, proběhne v ČR v příštím roce (asi po volbách).

Informace o stavu legislativních úprav a dalších úkolů uložených Strategií vlády v boji proti korupci, usnesením vlády č. 1199 z 25. 10. 2006 a usnesením vlády ze dne 18. 6. 2007 č. 676, které jsou řešeny jednotlivými resorty

Ministerstvo vnitra

- Návrh zákona o odpovědnosti právnických osob

MV zpracovalo ve spolupráci s MSp na základě usnesení vlády ze dne 30. března 2009 č. 380 „Analýzu a mezinárodní srovnání právní úpravy problematiky odpovědnosti právnických osob za jednání, k jehož postihu zavazují mezinárodní smlouvy“, materiál je momentálně připraven k vnějšímu připomínkovému řízení.

Návrh usnesení vlády „ukládá ministryni spravedlnosti zpracovat ve spolupráci s ministrem vnitra a vládě do 31. prosince 2010 předložit návrh zákona umožňujícího postih právnických osob za trestné činy, pod jejichž skutkové podstaty jsou protiprávní jednání, k jejichž postihu zavazují Českou republiku mezinárodní smlouvy a právní předpisy ES/EU, podřaditelná, přičemž sankce budou právnické osobě ukládány trestním soudem v trestním řízení“.

Trestní odpovědnost prosazuje i ministr vnitra a vypracování návrhu zákona o trestní odpovědnosti právnických osob bude součástí programového prohlášení současné vlády.

Informace ostatních resortů

- Ministerstvo pro místní rozvoj – novela zákona o veřejných zakázkách schválená poslaneckou sněmovnou 9. září 2009.
- Ministerstvo financí – do 31. ledna 2010 – legislativní návrh protikorupčního zákona pro veřejné rozpočty – jak zveřejnit informace o poskytnutých dotacích, přehled na http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vf_prehled_o_programech_dt.html.

Diskuze k materiálu Informace o interních protikorupčních programech a kontaktních linkách pro podávání podnětů na podezření z možného korupčního jednání všech ústředních orgánů státní správy, který bude předložen vládě

Materiál byl přítomným zaslán spolu s programem. Na základě informací a materiálů zaslaných jednotlivými resorty byla zpracována první verze materiálu. Jelikož se týká všech ústředních orgánů státní správy, měl by každý zkontrolovat, co je v materiálu o jeho resortu napsáno. ***Pokud bude mít někdo jakékoli výhrady k textu, připomínky, doplnění, žádost o změnu v textu apod., necht' to pošle do 31. října 2009 (vyhodnocení linek a e-mailů k 30. září 2009) na mleblova@mvcr.cz, bude to do materiálu zapracováno.*** Pak bude teprve materiál zaslán do připomínkového řízení.

Diskuze o způsobu zpracování Zprávy o plnění úkolů Strategie vlády v boji proti korupci za období let 2008 až 2009, která má být vládě předložena do 31. března 2010

Návrh na zpracování Zprávy: ponechat původní strukturu tj. seřazení dle úkolů a doplnit informace z tabulek, které byly ústředními orgány zaslány za rok 2008 a rozeslat k aktualizaci informací. Už dříve bylo dohodnuto, že termín pro poskytnutí všech informací od ústředních orgánů je 15. leden, proto bude materiál k aktualizaci všem rozeslán do konce listopadu 2009 (30. listopadu 2009).

Diskuse

Informace zástupce MZe, odbor auditu a supervize: mají protikorupční program v odboru, v důsledku podepsání veřejné zakázky s O2 – došlo ke zrušení samostatného oddělení veřejných zakázek a přiřazení pod odbor legislativní a právní (informace přes Sekci ministra).

Informace zástupce MV: problematika boje proti korupci se s největší pravděpodobností přesune na odbor bezpečnostní politiky MV, na Letnou (pravděpodobně místem dalšího jednání)

Zástupce ČTÚ upozornil na zajímavé prezentace – návrh prezentace nestátní neziskové organizace Čmelák na dalším zasedání, co se jim osvědčilo.

Zástupkyně Veřejného ochránce práv se představila jako pozorovatel jednání a seznámila přítomné s postojem veřejného ochránce práv k problematice provádění pohovoru s žadatelem o vízum: Jako značně problematický vnímá ochránce mechanismus provádění osobních pohovorů s žadatelem o vízum a především pořizování záznamů o těchto jednáních. Pohovor je veden konzulárním pracovníkem a na jeho základě je vydáno stanovisko k udělení/neudělení víza (u víz k pobytu do 90 dnů rozhoduje přímo konzulární úřad, u víz k pobytu nad 90 dnů rozhoduje na základě stanoviska konzulárního úřadu příslušný inspektorát cizinecké policie). Pohovor tedy hraje v rozhodování o udělení či neudělení víza naprosto klíčovou roli.

Podle stěžovatelů není jasné, jakými pravidly se pohovory řídí. U pohovorů o žádostech o vízum k pobytu nad 90 dnů je sice provádění pohovorů metodicky upraveno, nicméně záznam, který je o každém hovoru sepsán a následně jako součást spisové dokumentace zaslán cizinecké policii (v těchto případech je rozhodnutí vyhrazeno jednotlivým inspektorátům cizinecké policie), není autorizován podpisem žadatele. V případě žádosti o krátkodobé vízum do 90 dnů se záznam o pohovoru nepořizuje vůbec s výjimkou rodinných příslušníků občana EU (ani v tomto případě však není záznam žadatelem podepsán). Neexistuje tak kontrolní mechanismus, který by umožnil zpětně ověřit autenticitu záznamu pohovoru. Zvláště markantní je to ve vztahu k rodinným příslušníkům občanů EU, kteří mají při splnění zákonem stanovených podmínek právo na vstup a pobyt na území členských států EU a udělení krátkodobého víza je v těchto případech nárokové.

Popsanou praxi považuje ochránce za systémový nedostatek vízového procesu a navrhuje Ministerstvu zahraničních věcí přijetí takových opatření, která by proces pořizování protokolu sjednotila. Řešení daného problému ochránce vidí mj. v přiměřené aplikaci ustanovení § 18 odst. 3 správního řádu s tím, že záznam o pohovoru s žadatelem o vízum bude žadatelem podepsán. Tímto úkonem projeví souhlas s obsahem pohovoru a zároveň jím bude stvrzena jeho autenticita. Současně by takový mechanismus zajistil i následnou kontrolu obsahu pohovoru ve vztahu ke stanovisku o udělení/neudělení víza a zároveň by sloužil i jako obrana úředníků před případným nařčením z neobjektivnosti, popř. z korupce.

MZV – ředitel odboru Generální inspekce: MZV se 2,5 roku zabývá riziky vízového procesu pro žadatele a konzulární pracovníky. O dlouhodobá víza k pobytu nad 90 dnů nejčastěji žádají občané z Ruska, Ukrajiny, východní Asie, v posledních letech se rozšířila organizovaná migrace z těchto zemí do České republiky. V zákoně o pobytu cizinců je stanoveno oprávnění vést se žadatelem o vízum k pobytu bezpečnostní pohovor, na udělení víza se však nevztahuje právní nárok tj. právo pro vstup do země. Zastupitelský úřad je oprávněn před odesláním žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů policii k této žádosti uplatnit stanovisko, které není přístupné k nahlédnutí žadatelem o udělení víza z důvodu bezpečnosti pracovníků MZV (někdy není respektováno z hlediska Cizinecké policie). V posledních letech se také rozšířila šikana úředníků konzulárních úřadů. MZV nesouhlasí s podpisy žadatelů o vízum, které by muselo být přeloženo do rodného jazyka žadatele a nejednalo by se o stanovisko bezpečností, ale protokol o pohovoru.

MZV je připraveno s veřejným ochráncem práv vízový proces a jeho problematické oblasti konzultovat a věří, že veřejný ochránce práv bude hájit zájmy chráněné zákonem

č. 326/1999 Sb. MZV se z profesního titulu i na základě soustavné spolupráce s orgány Cizinecké policie a Ministerstva vnitra domnívá, že nepořizování záznamu z pohovoru ve formě protokolu, podepsaného žadatelem, nelze prohlásit za systémovou chybu, ale že je to dáno účelem, který je klíčový, pro formu záznamu z pohovoru.

Z jednání vyplynuly následující úkoly:

- pro MV:

1. Zaslát přítomným složku se všemi protikorupčními programy (ZIP soubor).
Termín: 30. listopad 2009
2. Zaslát na všechny ústřední orgány státní správy materiál k aktualizaci Zprávy o plnění úkolů Strategie vlády v boji proti korupci za období let 2008 až 2009.
Termín: 30. listopad 2009

- pro všechny ústřední orgány státní správy:

1. Zaslát na elektronickou adresu mleblova@mvcv.cz připomínky a doplnění k materiálu Informace o interních protikorupčních programech a kontaktních linkách pro podávání podnětů na podezření z možného korupčního jednání všech ústředních orgánů státní správy.
Termín: 30. říjen 2009
2. Zaslát na MV aktualizovaný materiál k Zprávě o plnění úkolů Strategie vlády v boji proti korupci za období let 2008 až 2009.
Termín: 15. leden 2010
3. Podílet se na obsahu webových stránek www.korupce.cz, popř. zaslát aktuální informace a aktualizovat kontakty.
Termín: průběžně

Příští setkání meziresortní koordinační skupiny pro boj s korupcí se bude konat po uskutečnění organizačních změn na Ministerstvu vnitra.